

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 Febr. 1884, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5,
angående Herr P. Larssons i Fohle väckta motioner om
ändring i Kongl. förordningen den 22 November 1878
om mått och vikt.*

Hos Andra Kammarerna har Herr *P. Larsson* i Fohle genom väckta och till detta Utskott hänvisade motioner föreslagit,

dels i motionen N:o 105, att Riksdagen ville för sin del besluta det tillägg till 13 § Kongl. förordningen af den 22 November 1878, att målkärl för torra varor, rymmande 1½ hektoliter, må justeras, då de äro förfärdigade i likhet med hvad som för målkärl af 2 och 1 hektoliter är stadgadt;

och dels äfven i motionen N:o 144, att Riksdagen samtidigt måtte besluta och hos Konungen anhålla om sådan ändring i förutnämnda förordnings öfriga delar, som erfordras för att det med ofvanberörda motion afsedda syfte må vinnas, och att särskildt senare delen af § 17 nämnda förordning för sådant ändamål må erhålla följande förändrade lydelse:

»dock att för mätning af andra varor än stenkol och koks ej må fordras större målkärl än på 1½ hektoliter».

Såsom skäl för dessa motioner har motionären anført: att det nya målkärlet å 2 hektoliter (omkring 76½ kanna) är för stort att praktiskt begagnas, vågar han fortfarande påstå, och att det målkärl å

1 hektoliter är för litet att på en gång fylla en vanlig spanmålssäck, är lika säkert. Om ock det icke kan bestridas att spanmålshandel nu vanligen sker efter vigt, så är dock nödvändigt att hafva målkärl för mätning. Spanmål skall af landtbrukaren föras till handlanden, från denne senare transporteras vidare på fartyg, jernväg eller åkdon till annan ort eller konsumenten på orten, allt vanligen uti säckar, och för att få ett bestämdt mål i hvarje säck fordras målkärl och för tidsbesparing fordras ett målkärl, som på en gång fyller säcken och som deraf icke blifver tyngre än en man mäktar bära. Att dröja med beslut i frågan, tills nya metriska systemet efter 1888 allmänt kommer att tillämpas, anser han vara oklokt; det går då en lång tid om, innan sådana målkärl, hvarom här är fråga, komma i rörelsen; under tiden är allt en och annan nödsakad att köpa 2 hektoliters målkärl, hvilka såsom varande opraktiska i vanliga fall aldrig komma att begagnas. Blir beslutet fattadt nu om rättighet att få 1½ hektoliters målkärl justerade, så tillverkas sådana på förhand, justeringsmännen bereda sig på justeringsinstrument till sådana målkärl och allt behöfligt kommer i rörelsen på en gång.

Utaf den utredning, hvilken föregått utfärdandet af Kongl. Maj:ts nådiga förordning om mått och vigt af den 22 November 1878, har Utskottet inhemtat, att det för granskning af det utaf Generaldirektören och Chefen för Landtmäteriet m. m. L. B. Falkman upprättade förslaget till ny stadga om mått och vigt i nåder utsedde komiterade Professoren E. Edlund, Kanslirådet Friherre A. H. Fock, Godsegaren Friherre J. Nordenfalk, Revisionssekreteraren E. Poignant och Bankdirektören A. O. Wallenberg i underdånigt utlåtande den 3 Juni 1878 föreslagit, i § 17, 1, att målkärl, afsedda för mätning af torra varor, i allmänhet må justeras på jemväl 1,5 hektoliter, och hafva komiterade såsom skäl derfor anført:

»Med anledning af det här föreslagna målkärlet å 1,5 hektoliter tillåter sig komitén att ur de afgifna utlåtandena anföra följande: Kommerskollegium yttrar: »då i betraktande af det bruk, som vid spanmåls-handeln sedan långliga tider gjort sig gällande, att nemligen spanmålen föres uti s. k. tunnsäckar, rymmande en mot den tillförene brukliga tunnan ungefär svarande qvantitet, hvilken också utgör den största tyngd bärare vanligen förmår att bära, i synnerhet när frågan är, såsom ofta är händelsen, att med bördan gå uppför och utför trappor, det obestridligen skulle blifva en lättnad för handeln, om ett målkärl emellan

det å 2 hektoliter, som är för stort, och det å 1 hektoliter, hvilket är för litet, för ändamålet funnes, får kollegium, under förutsättning, att den omständigheten, att Riksdagen beträffande antalet af de för torra varor afsedda målkärl, som skulle få justeras, antagit Eders Kongl. Maj:ts proposition, uti hvilken något dylikt målkärl icke omförmälts, icke lägger hinder i vägen för Eders Kongl. Maj:t att ordna saken på sätt vid ytterligare pröfning må finnas lämpligast, härmed i underdånighet hemställa, att, i öfverensstämmelse med hvad handels- och sjöfartsnämnderna samt magistraterna i Göteborg och Norrköping begärt, ett målkärl å $1\frac{1}{2}$ hektoliter för torra varor må få justeras, och att detta målkärl, som efter grunderna för benämningarne inom det metriska mått- och vigtsystemet skulle heta sesquihektoliter, må i stället eller alternativt kallas *tunna*, såsom till rymden temligen nära motsvarande detta gamla, väl bekanta mått. Handels- och sjöfartsnämnden i Göteborg, med hvilken stadens magistrat instämt, anför: »att, enär på sätt i motiven till (§ 40) anføres, målkärl på 2 hektoliter blifva alltför tunga och ohandterliga, samt målkärl å 1 hektoliter torde blifva för små till dagligt bruk för mätning af spanmål och dylikt, önskvärdt vore, det målkärl å $1\frac{1}{2}$ hektoliter för mätning af torra varor i allmänhet kunde blifva föremål för justering. Sist berörda mått af spanmål t. ex. skulle blifva en vanlig mansbörda och lämpa sig för nu brukliga säckar.» Handels- och sjöfartsnämnden samt magistraten i Norrköping anser, att en lättnad i rörelsen skulle vinnas genom införandet af målkärl å 1,5 hektoliter.

Komitén, som i hufvudsak instämmer uti ofvan anförda yttranden, vill dessutom erinra derom, att ett målkärl af $1\frac{1}{2}$ hektoliter eller 57,3 kannor skulle mycket nära öfverensstämma med ett af ålder här i landet begagnadt och mycket omtyckt målkärl, nemligen den gamla tunnan, som rymde 56 kannor. Visserligen förstods ofta med benämningen tunna så kallad rågad tunna eller tunna fast mål af 63 kannor, hvilket uppmätningssätt, ehuru i strid med lag, ännu mycket användes, men 1739 års förordning säger uttryckligen, att tunnan bör utgöra 56 kannor eller 32 kappar. Det målkärl, som kallades tunna, hade denna rymd och är det största spanmålskärl, som, så vidt komitén har sig bekant, i Sverige användts. Sannolikt har detsamma också varit till allmänhetens stora belåtenhet, eftersom det kunnat en så lång tidrymd bibehållas, nemligen från 1739 till 1855. Den blott omkring 2 procent större $1\frac{1}{2}$ -hektolitern borde således blifva lika omtyckt. Någon afvikelse från det metriska systemet kan icke heller sägas dermed vara införd, eller åtminstone ingen större afvikelse än den Kongl. Maj:t och

Riksdagen redan medgifvit i fråga om målkärl för våta varor. Bland dessa har nemligen upptagits ett på 30 liter, hvilket icke är en sådan mångfald af enheten, som ingår i ett strängt genomfördt decimalsystem. I Nordtyska förbundet och Österrike har man också medgifvit afvikelser från den decimala indelningen genom justering af målkärl för torra varor på binära underafdelningar af hektolitern och litern, nemligen $\frac{1}{4}$ hektoliter, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{16}$ liter. På nu nämnda grunder och med åberopande af den frihet, Kongl. Maj:t lemnat komitén att utan afseende på formella betänkligheter göra hemstallan om alla de förändringar, som kunna motiveras af hvad hörda auktoriteter anfört eller af hvad som eljest förekommit, har komitén tillstyrkt, att målkärl för torra varor i allmänhet af 1,5 hektoliters rymd må få justeras.»

Emot denna af komiterades pluralitet uttalade mening har likväl Herr E. Poignant afgifvit en så lydande reservation:

»I fråga om målkärl för torra varor är jag i nedan nämnda hänseenden af annan mening än komiténs flertal.

Det metriska systemet, sådant det är i Frankrike antaget enligt lagarne af den 7 April 1795 och den 4 Juli 1837 med flere författningar, upptager icke blott hufvudenheter samt vissa efter dem medelst talet 10 genom multiplikation eller division bildade enheter af mått och vikt, utan derjemte det dubbla och det halfva af sådana enheter, så att serier bildas af mått eller vigter på 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000 enheter. I denna regel för bildandet af mått- och viktserier består en af skiljaktigheterna mellan det metriska systemet och andra mått- och vigtsystem. Men i åtskilliga länder har vid det metriska systemets införande en eller annan afvikelse derifrån egt rum. Så t. ex. är i Tyskland och Österrike tillåtet att jemte de med systemet öfverensstämmande målkärln på $\frac{1}{2}$ hektoliter (50 liter) och $\frac{1}{2}$ liter (5 deciliter) justera målkärl på $\frac{1}{4}$ hektoliter, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{16}$ liter. Den norska lagen innehåller en afvikelse ifrån regeln i det att, enligt § 36, den gamla spanmålstunnan, som rymmer 138,97 liter, får rättas och omjusteras till 140 liter, och halftunnan till 70 liter, allt likväl endast under de första tre åren af det metriska systemets tillämpning. Emellertid var icke ens denna *öfvergående* afvikelse från systemet förordad af den kommission, som hade uppgjort förslaget till den norska lagen.

Det af den svenska Vetenskapsakademiens komiterade utarbetade, af akademien gillade och af Kongl. Maj:t hufvudsakligen godkända förslaget till »*Stadga om Rikets mått och vikt efter metersystemet*» innehåller icke någon annan afvikelse från det metriska systemet än bestämmelserna *dels* rörande en särskild måttenhet, *vedfamn*, på 4 kubikmeter,

dels och angående justering af målkärl på 30 liter, detta likväl endast för våta varor; hvartill kommer att mätkedja skulle få justeras på hvilken hel mångfald som helst af 10 meter.

Långt ifrån att besluta någon af Kongl. Maj:t icke föreslagen afvikelse från systemet har Riksdagen icke ens velat antaga vedfamnen såsom metrisk måttenhet. Komitén åter har föreslagit, att målkärl för torra varor må justeras icke blott på 1 och 2, utan, tvärt emot den ofvan omförmälda regeln, äfven på 1,5 hektoliter (150 liter).

Komiténs förslag i denna del kan jag icke biträda, enär det samma, efter mitt begrepp, står i strid med hvad statsmakterna, på sätt ofvan är antydt, sammanstående i sak beslutat. Men äfven om en sådan betänklighet skulle få anses ogrundad eller öfverdrifven, finnes i min tanke intet giltigt skäl för antagande af målkärl på halfannan hektoliter.

Förslaget derom har först blifvit framställt i afgifna utlåtanden af handels- och sjöfartsnämnderna i Göteborg och Norrköping samt vunnit understöd af magistraterna i nämnda städer och af Kommerskollegium, hvilken sistnämnda myndighet tillika föreslagit »att detta målkärl, som efter grunderna för benämningarna inom det metriska mått- och vigtsystemet skulle heta *sesquihektoliter*, må i stället eller alternativt kallas *tunna*, såsom till rymden temligen nära motsvarande detta gamla väl bekanta mått».

Häremot kan anmärkas, att redan benämningen *sesquihektoliter* röjer målkärlets oförenlighet med det metriska systemet, enligt hvilket mångfalderna betecknas med *grekiska* och underafdelningarna med *latinska* tilläggsord, hvaremot kollegium velat beteckna mångfalden *halfannan* med det *latinska* ordet *sesqui*, tillsatt framför det från *grekiskan* hemtade *hekto*. Såvidt jag vet, är icke heller i något land målkärlet sesquihektoliter antaget såsom metriskt mått; men väl vet jag, att i Schweiz enligt det system, som gälde innan det metriska systemet genom lagen af den 3 Juli 1875 der infördes, fans ett målkärl, kalladt *Malter* eller *Sac*, motsvarande jemnt 1,5 hektoliter, och att något målkärl af denna rymd *icke* är i 1875 års lag eller dithörande författningar upptaget.

Hvad angår sesquihektoliterns påstådda nära motsvarighet mot den svenska tunnan (skilnaden skulle utgöra endast omkring 2 procent) kan jag icke dela den uppfattning, som både i Kommerskollegium och inom komitén gjort sig gällande. Ty visserligen hade, jemlikt 6 punkten af Kongl. förordningen angående mål, mått och vikt den 29 Maj 1739, den gamla s. k. måltunnan eller mätaretunnan en rymd af allenast 56

kannor (= omkring 146,5 liter eller $2\frac{1}{3}$ procent mindre än halfannan hektoliter). Men 7 punkten af samma förordning bestämmer, i och med föreskriften om tillägg af 4 kappar i stället för råga, att en tunna spanmål skall utgöra 63 kannor. I öfverensstämmelse härmed har ock enheten för spanmålsmättet i Sverige lagligen, intilldess nämnda förordning upphäfdes genom 1855 års stadga, varit och är enligt allmänt handelsbruk fortfarande *en tunna fast mål*, om 63 kannor. Ett undantag är att enligt Kongl. brefvet den 22 November 1834, offentliggjordt genom Kammarkollegii kungörelse den 23 Januari 1835, skulle få afdragas "4 lösa kappar pr tunna", då *riad* eller *torkad* säd af skattskyldig levererades äfvensom vid utlevereringar af sådan säd för kronans räkning. I nu nämnda fall skulle således en tunna spanmål utgöra 32, men eljest 36, strukna kappar. En tunna *salt* eller *bränd kalk* utgjorde, som bekant, 34, och en tunna *malt* 38 strukna kappar. Enhet för *kolmättet* är ännu lagligen och skall, vid tillämpning af det nu gällande systemet, fortfarande under 10 år vara koltunna om 63 kannor. Det gamla väl bekanta svenska måttet *tunna* utgjorde således endast undantagsvis 56, men i allmänhet 63 kannor, motsvarande 165 liter, hvilket är 10 procent mer än 1,5 hektoliter.

Man har anfört, att målkärl på halfannan hektoliter skulle »lämpa sig för nu brukliga säckar», och att berörda mått af spanmål skulle blifva »en vanlig mansbörda». Mig har det förefallit föga lämpligt att rätta blifvande metriska målkärls storlek vare sig efter storleken af de svenska tunnsäckarna, hvilka dessutom rymma 165 liter, eller efter den mycket obestämda föreställningen om storleken af en mansbörda. Emellertid har jag, i ändamål att vinna utredning rörande de säckar, som brukas vid spanmåls- och kolhandeln i det metriska systemets hemland, vändt mig till svensk-norska general-konsulatet i Paris och derifrån erhållit följande meddelande:

»Det finnes ej i Frankrike någon föreskrift om storlek eller rymd af säckar. De som mest användas äro s. k. hyrsäckar. Att hyra ut säckar är nemligen en storartad affär, ty de flesta spanmålshus hafva ej egna säckar utan hyra sig sådana. Dessa hyrsäckar, hvilka äro de som mest begagnas, hafva en längd af 1,35 meter och en bredd af 0,65 meter. I dem tagas 100 kilos (lika med 235 svenska skålpund) hvete, råg, korn och colza (rof- eller raps-frö), men endast 75 kilos hafre. För mjöl göras säckar af olika storlek; allt efter mjölets kvalitet innehålla de 100, 107, 127 eller 157 kilos. Vid kolhandeln begagnas ej annat än utskotts- eller gamla säckar af hvad slag som helst, i hvilka forslas på olika platser olika kvantiteter, vanligen 40 eller 50 kilos.»

Häraf framgår, då vigten af råg och hvete mången gång icke uppgår till mer än 65 och af hafre till 44 kilogram per hektoliter, att de i Frankrike brukliga spanmålssäckarna rymma mer än 150 eller ända till omkring 170 liter, således ungefär lika mycket som de säckar, hvilka här i landet vanligen nyttjas. I Frankrike får dock icke justeras något målkärl på 150 liter. Det franska handelsbruket, att leverera spanmål i säckar om 75 eller 100 kilogram, torde ock komma att göra sig gällande i vårt land, helst spanmåls försäljning efter *vigt* i stället för *mått* äfven här blifvit allt mer och mer vanlig.

För spanmålshandeln finnes alltså intet verkligt behof af målkärl på 1½ hektoliter. Detta målkärl skulle ock, efter mitt förmenande, icke blott vara öfverflödigt utan äfven hafva en menlig verkan. Det skulle nemligen mycket lätt kunna förvexlas med det närmast större eller det närmast mindre målkärl, isynnerhet efter det de åsatta innehållssiffrorna blifvit genom nötning eller på annat sätt, såsom t. ex. vid begagnande i kolhandel, mindre tydliga. Och just i behofvet att, så mycket som möjligt, förekomma dylika förvexlingar torde kunna spåras en praktisk grund för den ofvan omförmälda systematiska likformigheten i mått- och viktseriernas bildande. Men huru ringa skilnaden skulle blifva mellan dimensionerna å de nyss nämnda särskilda målkärnen visar sig af följande jemförelse.

De af komitén föreslagna koniska målkärnen å 2, 1,5 och 1 hektoliter skulle hafva nedannämnda

	höjd	öfre diameter	nedre diameter
2 hektoliter	0,6711 meter;	0,6711 meter;	0,5593 meter;
1,5 »	0,6097 »	0,6097 »	0,5081 »
1 »	0,5326 »	0,5326 »	0,4438 »

De kubiska målkärlens längd, bredd och höjd skulle vara, för måttet på

2 hektoliter	0,5848 meter;
1,5 »	0,5313 »
1 »	0,4642 »

Derjemte har Utskottet skolat erinra, dels att, enligt Riksdagens underdåniga skrifvelse den 14 Maj 1876 angående antagande af det metriska mått- och vikt-systemet, något målkärl å 1,5 hektoliter icke finnes upptaget bland dem, hvilka Riksdagen ansett erforderliga; och dels att vid 1881 års riksdag framställning i samma

syftning blifvit af motionären gjord, men att det Utskott, som behandlade denna motion, då afstyrkte densamma, enär, såvidt Utskottet hade sig bekant, erfarenheten icke ådagalagt behovet och nyttan af ett sådant målkärl, samt att Andra Kammaren godkänt detta betänkande, samt upplysa att motionären låtit till Utskottet aflemna ett så lydande intyg från åtskilliga i Stockholm varande affärsmän.

»Undertecknade, som tagit del af Herr P. Larssons vid innevarande riksdag väckta motion angående tillägg till 13 § af Kongl. förordningen den 22 November 1878 om mått och vikt, hvarigenom det skulle medgifvas justering af målkärl för torra varor om 1½ hektoliters rymd, anhålla härmed få uttala som vår åsigt att det skulle blifva till stor saknad och ledande till mycken arbetsförlust och tidsutdrägt, derest icke ett målkärl sådant som det föreslagna funnes att tillgå i den allmänna rörelsen, sedan det nya metersystemet måste tillämpas; och på grund häraf hysa vi den lifliga förhoppning att på de anförda skälen Riksdagen måtte bifalla motionen, såsom af behovet påkallad och lämdande till hela landets nytta och bekvämlighet.

Stockholm i Februari 1884.

Joh. Sundström & C:o.

Eric Öhman.

A. Svanberg & C:o.

*För Wennberg & Ramstedts
ångvarn-aktiebolag:*

Frans Wennberg.

Aug. Engström & C:o.

Carl Ohlsson & C:o.

Eduard Årfelt.

J. C. Schröder.

L. W. Herlitz.

Holmberg & Möller.

G. A. Du Rietz.

Oscar Lundin & C:o.

Adler Larson.

A. C. Svedelius.

Alex. Thomée.

Knut Thomée.

Carl F. Lööv.»

De skäl, som förhindrat Kongl. Maj:t att fästa nådigt afseende vid komiterades förberörda underdåniga förslag, äro icke af Utskottet kända. Ett sådant skäl kan likväl möjligen vara att söka i den omständigheten, att det af komiterade föreslagna målkärlet å 1,5 hektoliter icke återfinnes bland dem, om hvilka regering och Riksdag enats

vid bestämmandet år 1876 af grunderna för det metriskas systemets införande i riket. Om så är förhållandet, och då ifrågavarande målkärl, enligt Utskottets förmenande, är för trafiken nyttigt och nödigt, borde det ofvan antydda hindret för dess antagande ju förr desto hellre undanrödjas.

Den afvikelse från det franska systemet, hvilken, om motionärens förslag genomfördes, skulle vållas, torde icke kunna åberopas såsom något skäl utaf afgörande betydelse emot saken, då andra afvikelser derifrån kunna påvisas så väl i de af regering och Riksdag bestämda grunderna för systemets tillämpning på våra förhållanden, som ock i den derefter utfärdade Kongl. stadgan angående mått och vikt. Både Nordtyska Förbundet och Österrike hafva, såsom af komiterade omförmäldt är, funnit det för sig nödigt att stadga vissa afvikelser från det franska systemet, och enligt en Kongl. resolution af den 13 Mars 1882 har äfvenledes vårt grannland Norge funnit det för sina förhållanden nödigt att medgifva just en sådan afvikelse, som här är ifrågasatt, genom tillåtelsen, att målkärl å 150 liter för mätning af spannmål och salt må få justeras.

De för ett sådant målkärl af Kommerskollegium föreslagna alternativa *namnen* som icke äro behöfliga och af hvilka intetdera synes vara att rekommendera; den omständigheten, att detsamma mer eller mindre afviker från de mått, som i vårt land varit gällande eller brukliga under benämning *tunna*; eller farhågan för att det föreslagna nya målkärlet skulle komma att förväxlas med det närmast större eller det närmast mindre måttet — en farhåga, som ock skulle kunna åberopas mot de nu tillåtna måtten å 20 och 30 liter —; borde, enligt Utskottets förmenande, icke heller väga allt för tungt i vågskålen emot det föreslagna målkärlets af komiterade framhållna verkliga företräden och förtjenster.

Något alldeles ofvisligt behof af detsamma med hänsyn särskildt till spannmålshandeln kan visserligen icke påvisas, men ett sådant behof kan icke heller beträffande en del andra förut tillåtna mått åberopas. Så t. ex. framhåller Generaldirektören Falkman i af honom afgifna påminnelser mot komiterades förslag, hurusom flere praktiskt erfarne män och bland dem äfven två af Stockholms stads edsvurne mätare sammanstående ansett tvåhektolitersmåttet allt för tungt och ohandterligt, då det blifvit fylldt med t. ex. säd, och deraf skulle man kunna draga den slutsatsen, att åtminstone detta mått tillkommit icke så mycket derföre, att det i allmänhet är ofvisligen behöfligt och praktiskt användbart, som för »systemets» skull.

Systemets fordringar böra visserligen icke lemnas ur sigte, men icke heller nödig hänsyn till varutrafikens fordringar på lämpliga och lätthandterliga målkärl, synnerligen om, såsom här skulle blifva förhållandet, derest 150 litersmättet blefve tillåtet, systemet derigenom ingalunda skulle i det stora hela komma att lida något men.

Beträffande särskildt det i motionen N:o 144 gjorda tillägget derom, att ändring jemväl måtte vidtagas i förberörda författnings öfriga delar, på det att syftet med det föreslagna målkärlets inordnande bland dem, som kunna blifva föremål för justering, må ernås, samt att för sådant ändamål särskildt 17 § i samma författning skulle ändras derhän, att, vid mätning af andra torra varor än stenkol och koks, målkärl å ända till 150 liters rymd må kunna fordras i stället för nu stadgade högst 1 hektoliter, så synes detta tillägg endast vara ett förtydligande, vid hvilket Utskottet, som icke ansett sig böra föreslå någon viss formulering af de här ifrågasatta ändringarne i gällande förordning om mått och vikt, icke har något att erinra.

Med stöd af hvad som sålunda förekommit, får Utskottet vördsamst hemställa,

att Riksdagen med ändring af sin, jemlikt sin underdåniga skrifvelse den 14 Maj 1876 angående antagandet af det metriska mått- och vigtsystemet uttalade mening, ville i skrifvelse till Konungen anhålla, att målkärl på 150 liters rymd må få justeras och vid mätning användas under enahanda vilkor och bestämmelser i öfrigt, som i Kongl. förordningen den 22 November 1878 angående mått och vikt i fråga om målkärl för torra varor på 1 hektoliter äro stadgade.

Stockholm den 28 Februari 1884.

På Utskottets vägnar:

AUG. BOKSTRÖM.